

УДК 316.77

Людмила Радіонова

канд. філос. наук, доцент, доцент кафедри філософії та політології

Анна Ключєвастудентка II курсу Навчально-наукового Інституту економіки та менеджменту
Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова

ЕКЗИСТЕНЦІЯ МІСТА: ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ ПЕРШОЇ НЕОБХІДНОСТІ

COVID-19 змінив життя у політичній, економічній, соціальній, духовній та в медичній сферах. Все це, відбилося у світовідчутті, у планах та повсякденності жителів міста. Можна говорити про екзистенцію самого міста, в якому звичний спосіб життя раптово був поставлений на паузу, відразу ж міста спорожніли. А місто роблять містом саме люди, коли заповнені громадські простори, коли городяни комунікують «очі в очі» і не важливо вербально чи ні. Щоправда, певною мірою це пішло на користь містам, а саме, одна з підсистем міста – екологічна, помітно очистилася. Наприклад, Reuters повідомляють, що «вода в каналах Венеції помітно очистилася і стала прозорою на тлі карантину. Місцеві жителі публікують відео та фотографії, на яких видно, що до каналів Венеції повернулися риби та лебеді. Венеціанцям заборонено вихід із дому без крайньої необхідності, у місті немає туристів, рух у каналах зупинився». Час ніби зупинився, і було дивно, що немає поспіху, немає звичної міської повсякденності. Але сучасне місто відносно швидко адаптувалося до цієї ситуації, бо давно є у віртуальному світі інтернету. Інтернет на сьогоднішній день є невід'ємною частиною міського способу життя і, отже, міського культурного простору.

Звідси, за словами Бенджаміна Х. Браттона – американського соціолога, «концентрація населення у більш щільних міських мегаполісах

приведе до того, що ми будемо жити у «синтетичному саду», оточеному автоматизованими ландшафтами, на більш віддаленому, ніж зараз, відстані від інших видів природних екосистем» [3].

Карантин із приводу COVID-19 ще більш рельєфно це демонструє. Майже в кожному місті платформи, що надають послуги доставки, підтримують цілну соціальну тканину. У відповідь на вірус закрилися магазини, спорожнили вулиці, але життя триває. Люди стали більше здійснювати покупки онлайн. Автоматизована система замовлень, системні адміністратори та кур'єри підтримують світ у русі, коли уряд не в змозі це зробити.

Таким чином, у надзвичайній ситуації інтернет стає сферою суспільного життя. Компанії переходять в онлайн, імпровізуючи у створенні своїх віртуальних аналогів: телемедицина, симуляції спортивної активності, онлайн-освіту та онлайн-конференції. Суворі ізоляції міст у планетарному масштабі – це, за словами Бенджаміна Х. Браттон, урбанізм, зведень до взаємозв'язків першої необхідності: сигнал, передача, обмін речовин.

Загалом через пандемію стався небачений розмах віртуального спілкування: локдаун перезнайомив багатьох людей і показав, що навіть творчість може продовжуватися віртуально. Майже всі музеї зі світовим ім'ям стали працювати онлайн, що дозволило великій кількості людей долучитися до їхніх шедеврів.

Вимушена самоізоляція показала, що все інтенсивніше у наше життя вторгаються віртуальні «реальності» та інші технології. Це, звісно, вплине на життя сучасних міст, але чи стануть вони оазисами «розумного» життя, smart city?

На наш погляд, у поняття «ідеальне» або «розумне» місто необхідно включати природний та соціальний вимір. Це означає, перш за все, розумне управління природними ресурсами, які опиняються у зоні ризику через технологізацію життя. І не тільки управління, а й співпраця громадянського суспільства та влади потрібні в цьому ключі. Інакше дауншифтинг стане масовим явищем і міста знову спорожнюють, але вже з іншої причини.

Отже, локдаун у мегаполісах був потрясінням на початковому етапі, але свідомі городяни використовували цей час для творчості, сімейного зближення та освоєння нових віртуальних ресурсів.

Очевидно, що екзистенцію сучасного міста багато в чому створюють публічні простори як основа мікросоціумів та креативних спільнот, а також вільна мобільність та інноваційне проектування. Одна з найактуальніших стратегій майбутнього – проекти smart city, які, не порушуючи особистої свободи, здатні зробити життя у містах більш комфортним та розумним.

Ключові слова: COVID-19, віртуальне місто, smart city.

Список використаних джерел

1. Вода в каналах Венеції стала прозрачною во время карантина [Електронний ресурс] – URL: <https://strelkamag.com/ru/news/kanaly-venecii-ochistilis-vo-vremya-karantina> (дата просмотра: 7.05.2022).
2. Радіонова Л. О. Нова норма як детермінанта «віртуального міста» / Радіонова Л. О. // Габітус. –2020. – Вип. 14. С. 70–76.
3. Bratton Benjamin H. The stack: on software and sovereignty [Electronic resource]. – URL: <https://www.journals.uchicago.edu/doi/10.1086/695381> (date of application: 7.05.2022).